

De onderstroom wordt groter

Dit is een andere nieuwsbrief dan u/jullie van ons gewend zijn. Dit keer geen voortgang of terugslag in de projecten die we door jullie donaties kunnen uitvoeren maar we willen in deze nieuwsbrief uitleggen waarom we dit werk doen. En dat 'we' slaat op onze mensen in Ghana en op de bestuursleden. Graag hadden we ook een aantal donateurs willen vragen: Waarom steunt u/je de ELPG? Maar dat konden we niet meer organiseren. Als u ons daar toch wat over wilt schrijven of zeggen; Doe het! We zetten het dat dan in de volgende nieuwsbrief of we zetten het op een prominente plaats op onze website.

Particuliere ontwikkelingsprojecten worden vaak weggezet als kleinschalig en amateuristisch en ze hebben geen grote impact op mensen in het Zuiden. 'We zouden geen zoden aan de dijk zetten'. Nou ik kan u/jullie verzekeren: Dan doen we wel en we zijn des te harder nodig nu de rijke landen steeds meer aan zichzelf gaan denken en steeds minder aan het verbeteren van ieders leven op deze aarde. Als je alleen maar het grote nieuws zou volgen over alle oorlogen en alle klimaatrampen en de zelfzucht van grote bedrijven dan word je onverschillig en kan je denken: wat doe ik er toe?

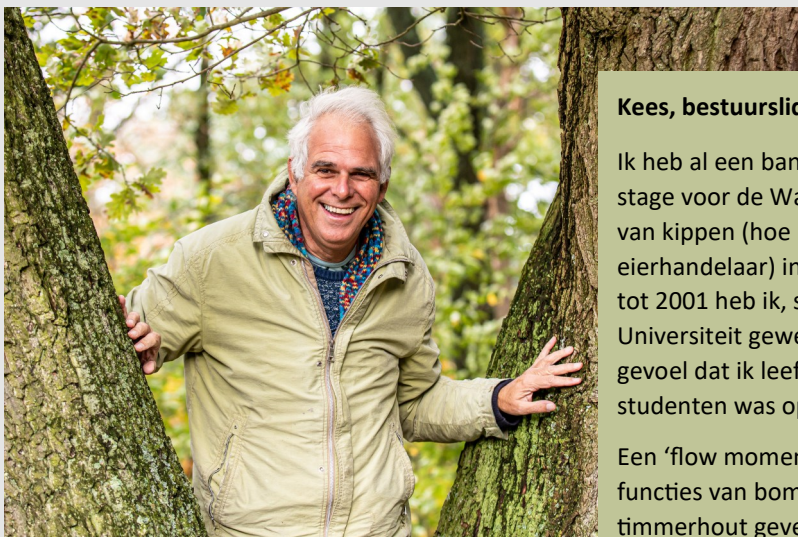
Het is hartverwarmend om te zien hoe energiek en enthousiast bestuurder van minstens 10 kleine organisaties, allemaal werkzaam in Noord-Ghana, elk jaar op onze Holland Ghana platformdag, kennis en ervaringen uit wisselen en elkaar inspireren. Dat zijn geen druppels op de gloeiende plaat, dat zijn druppels die de plaat afkoelen.

Ik ben werkzaam in de biologische, of wat je nu noemt, regeneratieve landbouw en ik verbaas me hoeveel jonge mensen nieuwe landbouwbedrijven beginnen of willen beginnen. En ook in alle andere sectoren van de samenleving zijn mensen bezig met nieuwe duurzame projecten. Ik noem dat de duurzame onderstroom die meehelpt de gloeiende, oververhitte en gepolariseerde samenleving af laten koelen. Die onderstroom komt zelden in het nieuws, maar ze is er wel en wij en jullie doen er allemaal aan mee en dat is fantastisch! Een Afrikaans spreekwoord is: Alleen ga je misschien sneller, maar samen kom je verder.

Onze partners in Noord-Ghana behoren ook tot die onderstroom. Het zijn geweldige mensen en we zijn blij dat we met Issifu, Yussif, Ellen en Hadi, met al hun medewerkers, samen werken. Zij doen er toe! Ze helpen boeren met irrigatietuinen aanleggen, waterputten slaan, traditionele gewasbeschermingsmiddelen te verbeteren, guineafowl eieren uit te broeden en verkopen, bomen te planten en groente te telen. Moeders leren andere moeders goede voeding voor hun kinderen te maken. Boeren trainen elkaar in het maken van grote composthopen. Ellen en Hadi hebben in 2 jaar tijd een Family Food Forest uit de grond gestampt, helemaal gebaseerd op de permacultuur principes. Na twee regenseizoenen staat hun 2 ha grote tuin al vol met producerende papaja bomen, bananen, groenten, pinda's, mais enz. Ze betrekken daarin ook gehandicapte jeugd. Fantastisch om te zien hoe zij dat doen en ook hoe snel de natuur zich kan herstellen en als je het goed doet hoe overvloedig de natuur kan produceren.

Wij gaan met volle zin 2025 in, u ook?

Kees van Veluw

Kees, bestuurslid: drie-eenheid

Ik heb al een band met Ghana sinds 1984. Toen deed ik daar mijn stage voor de Wageningen Universiteit. Ik deed onderzoek naar de rol van kippen (hoe kan dat ook anders; mijn vader was kippenhouder en eierhandelaar) in de voeding en in de tradities van mensen. Van 1995 tot 2001 heb ik, samen met mijn partner, voor Unicef en een Universiteit gewerkt in Tamale. Dat was een geweldige tijd. Ik had het gevoel dat ik leefde. Het werk deed er toe en college geven aan studenten was op mijn lijf geschreven.

Een 'flow moment' was een gesprek met een oude chieft over de drie functies van bomen. Hij legde me uit dat bomen allereerst voedsel en timmerhout geven, maar ook schaduw. En dat is ontzettend belangrijk want een dorp vergadert onder en grote boom, in de schaduw, om beslissingen te nemen over hun samenleving. En in de toppen van de bomen leven de geesten van hun voorouders en die houden de levenden in de gaten en zorgen ervoor dat ze zich netjes en sociaal gedragen. Die drie-eenheid, materieel, sociaal en spiritueel, is me altijd bijgebleven en een leidraad geworden voor de rest van mijn leven.

Terug in Nederland wilde ik de band met Ghana vast houden en werd toen bestuurslid van de ELPG. Het hoogtepunt is altijd weer om mensen als Issifu, Yussif en sinds dit jaar ook Ellen en Hadi en hun projecten te bezoeken en te ervaren wat er goed en wat er fout gaat. Die bezoeken zijn voor beide partijen heel inspirerend en ik durf hardop te beweren dat ons werk als ELPG er toe doet!

Issifu, coördinator van CEAL: Geen honger meer

Mijn motivatie stamt uit mijn kindertijd. Als kind groeide ik op in een typisch plattlandsgebied waar honger heel gewoon was vanwege de arme grond en de barre milieumomstandigheden, allemaal als gevolg van wat we vandaag klimaatverandering noemen. Ik ging, te voet naar school. Mijn ouders konden nauwelijks genoeg produceren om onszelf te voeden door de voortdurende achteruitgang van de grond. Ik herinner me dat we met een lege maag naar school gingen omdat er geen eten voor ons was. Als we geluk hadden, kregen we één maaltijd voor de hele dag. Ik begon mezelf vragen te stellen: Hoe komt het dat we het als boeren niet goed doen? Waarom zijn we als boeren niet in staat om onszelf te voeden? En wat kan ik doen om mijn volk in de toekomst te helpen als ik groot ben? Daarom heb ik mezelf beloofd om in Noord-Ghana te blijven en te helpen, met alle power die ik in me heb.

- Ik wil mijn mensen helpen zodat hun kinderen niet meemaken wat ik heb meegemaakt (honger) zodat ze een betere toekomst voor zichzelf krijgen.
- Ik hou van wat ik doe, namelijk het onderwijzen en ondersteunen van boeren op het platteland met agro-ecologische principes zoals composteren en Agroforestry.

Mijn gelukkigste momenten in het leven zijn wanneer arme boeren, vooral vrouwen en mensen met een handicap, me vertellen: "Met jouw training en steun heb ik de maïsopbrengst kunnen verhogen van 3 naar 12 zakken en daardoor heb ik en mijn familie dit jaar geen honger geleden". Ik word geraakt als boeren naar me toe komen en me vertellen: ik heb opbrengst overschotten kunnen verkopen en het schoolgeld van mijn kind betaald en medicijnen voor mijn gezin als ze ziek zijn.

Ik heb nu mijn ideale niche gevonden. De hulp, het advies, de belangenbehartiging en de steun die ik aan boerengezinnen op het platteland geef, bevorderen hun groei en ontwikkeling. Door mijn betrokkenheid bij en interactie met plattlandsdorpen zijn zij in staat om hun leven ten volle te leven.

Het spannende aan gemeenschapswerk is dat het tijd kost om dingen te veranderen en dat de resultaten van je inspanningen misschien niet meteen zichtbaar zijn. Maar hoe klein deze veranderingen in eerste instantie ook lijken, uiteindelijk leiden ze naar grote veranderingen en daar ligt de echte voldoening.

Tegen de donateurs van de ELPG in Nederland zeg ik: 'Hartelijk dank'. De mensen in Noord-Ghana zijn enorm dankbaar voor jullie steun. Jullie moeten weten dat sommige boeren die zich niet eens een zak kunstmest konden veroorloven, nu voedsel produceren met compost en genoeg voedsel hebben, dankzij de kennis die ze hebben opgedaan tijdens onze training. Ik en mijn medewerkers moedigden jullie aan om gul te blijven doneren. Weet dat elke gedoneerde euro levens verandert in het noorden van Ghana door middel van agro-ecologie/biologische landbouw! - *Issifu*

Yussif, coördinator van Pompen is Leven Ghana: water is leven!

Yussif Abdul-Rahaman Kasuli is mijn naam en ik werk voor Pumping is Life. De visie van Pumping is Life is het verkrijgen van universele toegang tot water en sanitaire voorzieningen als middel om armoede te verlichten door het gebruik van geschikte, eenvoudige technieken. Mijn motivatie voor het ondernemen van water- en sanitatieprojecten in Ghana is veelzijdig en wordt gedreven door mijn betrokkenheid bij het verbeteren van de volksgezondheid, het bevorderen van duurzame ontwikkeling en het aanpakken van milieuproblemen. Deze projecten zijn van vitaal belang in het leven van veel Ghanezen en bieden hoop op een gezondere, beter opgeleide en economisch stabiele toekomst.

Ik leerde de ELPG kennen als student van de Universiteit voor Ontwikkelingsstudies tussen 2002 en 2006. Ik bezocht het Chera Biisi Fari Project en ontmoette daar de bestuursleden van Pompen is Leven Nederland, met name Christiaan de Nooij en Gerrit van Roekel. Pompen is Leven is een organisatie die veel samenwerkt met de ELPG en de ELPG ondersteunde toen ook het Chera Biisi Fari project in de ontwikkeling van biologische landbouw. Dit was in 2008 en ik vond het werk van de ELPG niet alleen spannend, maar het paste ook goed binnen de kaders van mijn werk en aspiraties van plattelands- en stedelijke gemeenschappen in Ghana.

Ik ontdekte dat watervoorziening en duurzaam beheer daarvan essentieel zijn voor biologische landbouw. Daarom geloof ik dat ons werk in de watersector een belangrijke bijdrage kan leveren aan de ELPG. Een ander keerpunt dat mij stimuleerde om met de ELPG samen te werken, waren de toegewijde bestuursleden: hun bezoeken aan Ghana, persoonlijke ontmoetingen en het praten over de gewone dingen van het leven stimuleerde mij. Verder wilde ik graag meewerken aan een ander doel van de ELPG; het terugdringen van klimaatverandering. Tot nu toe hebben we met succes meer dan 6 waterprojecten uitgevoerd samen met de ELPG. Opvallende projecten zijn het aanleggen van 30 kleine individuele druppelirrigatie tuinen, 6 waterputten voor o.a. vrouwengroepen rondom Sirigu, het aanleggen van 5 druppelirrigatie tuinen voor vrouwengroepen en recentelijk het waterproject bij Ellen en Hadi in Suhudooyili.

Binnen alle genoemde projecten heb ik veel ervaring opgedaan. Ik heb een persoonlijke band opgebouwd met de mensen van de ELP in voor- en tegenspoed. We accepteren mislukkingen en zijn op zoek naar mogelijkheden om onze mislukkingen in de toekomst te verzachten. Op basis van mijn ervaringen en observaties geloof ik dat het werk van de ELPG een positieve invloed heeft gehad op duizenden mensen in Ghana: banen, voedsel, inkomen en gezondheid.

Op basis van deze impact wil ik mijn dankbaarheid uitspreken aan de donateurs van de ELPG, omdat zij degenen die dorst hadden voorzien hebben van water; degenen die ziek zouden zijn geweest, gezond hebben gemaakt; en degenen die hopeloos zouden zijn geweest, hoop hebben gegeven. Het licht dat is aangestoken door uw donaties aan de ELPG kan en mag niet worden gedimd. Ik dring er daarom op aan dat u de ELPG blijft steunen.

Marretje, bestuurslid: Liefde voor de mensen

Toen ik een thesisonderwerp moest kiezen voor mijn studie, wist ik meteen dat ik naar Afrika wilde. Met hulp van Kees belandde ik niet veel later in het noorden van Ghana, waar ik zeven maanden heb gewoond. Het werd een levensveranderende ervaring: de persoon die vertrok, was niet dezelfde als degene die terugkwam. Uit liefde voor de mensen en de regio bleef ik betrokken bij de ELPG. Ik ben diep onder de indruk van de werkwijze van de stichting en de impact die ze heeft.

En de noodzaak is groot: duurzame productiemethoden maken daar een enorm verschil. Daarbij gaat het inmiddels ook over het creëren van een toekomst voor gemeenschappen die dagelijks worstelen met extreme droogte, armoede en beperkte middelen. Elk jaar zien we dat er meer uitdagingen bij komen, en dus blijf ik me graag inzetten. Een verschil kunnen maken, maar ook zien wat de projecten voor hen betekenen en welke resultaten ze opleveren, is heel bijzonder. En daarbij, leer ik natuurlijk ook heel erg veel van de ervaringen van de mede-bestuursleden! Inspirerend allemaal!

Ook enthousiast?

Ben je enthousiast geworden over onze inzet voor duurzame landbouw in Ghana? We zijn op zoek naar nieuwe leden voor ons bestuur! We vergaderen ongeveer eens in de twee maanden, vaak in de omgeving van Wageningen. Hierin spreken we onder anderen over wat er in Ghana speelt, wat voor projecten we zouden willen opzetten en wat daar voor nodig is. Jouw betrokkenheid kan een verschil maken!

ELPG staat voor de ontwikkeling van plattelandsfamilies door biologische en regeneratieve landbouw te stimuleren. Kijk voor wat we doen op onze website www.ELPG.nl. Daar staan artikelen en vind je eerdere nieuwsbrieven over ons werk.

Heb je interesse of wil je meer weten? Neem dan gerust contact met ons op. We kijken ernaar uit om samen te werken!

Sylvia Dorland, bestuurslid: Ghana zit in mijn hart

Zomer 2014 zei ik als nieuw bestuurslid ja tegen de ELPG, vanuit het besef dat Ghana altijd een plekje in mijn hart zal bezetten zolang ik leef. De tijd die ik als student in Ghana mocht doorbrengen is onvergetelijk, dankzij de warme contacten, de gesprekken, de humor en het samen leven en werken op het platteland.

Inmiddels ben ik oma en ervaar ik dat Ghana dichterbij lijkt dan ooit tijdens videobellen met Issifu en berichten op LinkedIn. In samenwerking met de ELPG krijgen jonge vrouwen en mannen de kans om zelf aan de slag te gaan met duurzame landbouw, de bodem goed te verzorgen en meer eigen voedsel te produceren. De bodem is goud waard.

Het is bijzonder dat de ELPG al meerdere generaties donateurs in Nederland weet te verbinden met bevlogen kartrekkers in Ghana, zoals Issifu en zijn medewerkers. Ik vind het belangrijk om de verbinding met Afrika in deze dagen overeind te houden, met name met het ELPG-netwerk in Noord-Ghana. Door de jaren heen is er veel opgebouwd in de dorpen door samen aan de slag te gaan en met elkaar in gesprek te blijven. Dat geeft energie en levert de mooiste ideeën en initiatieven op, waar we ook

Ellen Seldenthuis: een andere kijk aan leren

Zo mooi om te zien hoe connecties tot stand komen; alsof het zo had moeten zijn! Kees van Veluw wilde in 2023 Ghana bezoeken met zijn familie en had van onze werkplaats in Tamale gehoord. Door onze mailwisseling kwamen we erachter dat we een passie deelden: - organic farming en permacultuur- en zo kwamen wij in contact met GOAP. Uit onze ontmoeting ontstond ook de samenwerking met studenten van de WUR en ik heb daar erg van genoten.

Toen we ruim 2 jaar geleden onze farm opzette had ik nooit durven denken dat we zo ver zouden komen. Wat een energie en inspiratie kwam er los! Ik kon na 20 jaar Ghana mijn droom verwezenlijken en het voelt nog steeds zo dat ik echt op de juiste plek ben en dat doe wat was 'meant to be'. Prachtig ook om te zien hoe mijn partner Hadi groeit en dingen ontdekt.

Ondanks tegenwerking van mensen om ons heen toch doorzetten, niet anders kunnen, hopen dat we iets teweeg zullen brengen. De kleine 'overwinningen' en veranderingen zien: Een man die ook ineens mulch om zijn cashew bomen legt, de broer die dagelijks meewerkt en nu zijn eigen kleine kippenfarm aan het opzetten is. De kinderen die uit school, in de weekenden en de vakanties vol enthousiasme met ons meedoen. Zelf hun eigen verhoogde moestuinbed hebben om groentes en zonnebloemen te kweken. Ze attenderen me op een bijzondere vlinder in de tuin, een mooie bloem die ze zien... "Kunnen we deze papaya al eten?"

We willen graag een andere kijk op farmen geven, milieuvriendelijk, diervriendelijk en mensvriendelijk. Mensen met een verstandelijke beperking deel uit laten maken van ons dagelijks werk en vooral richten op wat er mogelijk is. En dat is veel!

In de werkplaatsen in Tamale werken we veel met jongeren om hen een kans te geven een vak te leren. Mijn droom is zo iets ook hier te realiseren. Misschien ook in samenwerking met GOAP? Jongeren een aantal maanden mee laten werken op de farm, want onze 'bijzondere' benadering van werken vergt tijd om het te begrijpen en een plaats te geven. Er komen zoveel dingen bij kijken! Er valt zoveel te leren! Ik hoop dat het jongeren zal inspireren om de natuur toe te laten in hun hart. Te laten zien dat ondanks de uitdagingen die we hier veelvuldig tegenkomen in Ghana, je iets kunt ondernemen waar je je hart in kunt leggen, je brood mee kunt verdienen en iets bij kunt dragen aan een betere wereld.

Ik ben GOAP dankbaar voor het meedenken, het enthousiasme, het aandragen van oplossingen en aanbieden van hulp. Dat heeft ons werkelijk geholpen! Het pusht ons ook om door te gaan op de ingeslagen weg, het geeft ons hoop!

Mohammed Hadi: Met de natuur samen werken

Ik ben eigenlijk pas ruim 2 jaar geleden in het hele farmgebeuren gedoken, aangestoken door het enthousiasme en de passie van mijn partner Ellen. Ik heb er geen seconde spijt van dat ik mijn vak als elektricien aan de wilgen heb gehangen. Het is elke dag een feest voor me om hier te werken en iets te creëren waar ik in geloof.

Natuur betekende helemaal niets voor mij en ik heb me nooit gerealiseerd hoe belangrijk het is, wat je ervan kunt leren, wat het je geeft en hoe mooi en veelzijdig het is. Ik wil het zo graag overbrengen op mijn landgenoten, een voorbeeld zijn wat biologisch boeren inhoudt en wat we hier in Ghana op landbouwgebied kunnen doen met een veranderend klimaat. Ik merk dat het zoveel inspirerender is om met de natuur samen te werken ipv er tegenin. Ik sta werkelijk elke dag happy op en vind het jammer als de avond invalt.

Omdat de mensen in mijn omgeving het nog maar vreemd vinden wat wij hier aan het opzetten zijn -en ik daardoor van hen op dit moment maar weinig enthousiasme ontvang- was het geweldig voor mij om Mr. Kees en Mr. Steef van GOAP, begin van dit jaar te verwelkomen op onze farm. Ik was zo happy om te horen en te zien hoe blij en onder de indruk zij waren met wat wij hier aan het opzetten zijn! Het was echt een openbaring voor mij en een bevestiging dat we op de juiste weg zaten en het inspireert mij nog steeds om hard en serieus te werken aan onze droom en toekomst.

Het was ook zo fijn dat de mensen van GOAP erkenden dat onze watervoorziening niet toereikend was voor onze plannen en het was een prachtig geschenk dat ze met ons meedachten hoe dit op te lossen en donaties de kosten konden dekken. Daar ben ik echt dankbaar voor! Het was bijzonder dat we door de ontmoeting met Kees gingen samenwerken met studenten van de WUR. Samen hebben we een voedselbos en een voederbos ontworpen waar ik veel van geleerd heb en nog meer inspiratie op kon doen.

Mijn droom is om in de nabije toekomst van onze farm een permacultuur instituut te maken. Ik wil meer leren over permacultuur, het bestuderen omdat ik zie dat het werkt en toekomst heeft! Ik wil professioneel bezig zijn en het doorgeven, laten zien wat de mogelijkheden zijn!

Ik hoop dat de verbinding met GOAP meer connecties oplevert. Dat ik Ghanezen ontmoet waarmee ik ideeën kan uitwisselen en dat we elkaar kunnen motiveren. Dat ik geïnspireerd blijf, meer leer en handen en voeten kan geven aan: *Earth Care, People Care en Fair Share*.

Emile Hagelen, bestuurslid: concrete resultaten geboekt

Mijn eerste contact met de ELPG was op de Biobeurs van 2017. De Biobeurs is de beurs voor de biologische landbouwsector. Vervolgens hoorde ik Kees bevlogen spreken over Agroforestry en andere landbouwmethoden. Dit was bij een congres van de European Agroforestry Foundation in 2018 in het kader van Green Capital Nijmegen. Door mijn eerdere bezoeken aan Ghana, omdat ik een Ghanese zwager heb, was mijn interesse in de ELPG snel gewekt. Vanwege mijn werk had ik vaker contact met Kees en de klik was er al snel.

De bestuursvergaderingen, de persoonlijke gesprekken met Kees én de twee bezoeken aan Ghana, bevestigen mijn juiste keuze voor de ELPG. Wat er in Ghana gerealiseerd wordt is divers. Prachtige groentetuinen met waterpomp en irrigatie, vele compostpits (steeds meer en groter) waar mannen en vrouwen gezamenlijk zorg voor dragen en vooral veel enthousiasme. Soms ook wat tegenslagen, maar die horen erbij.

Het meest genoten heb ik tijdens een bezoek aan een van de dorpen in de buurt van Walewale waar de leading madam haar enthousiasme deelde over de gemaakte compost. De groenten van de met compost bewerkte bodem zagen er beter uit, smaakten lekkerder, bleven langer vers en waren voedzamer dan de 'kunstmest-groente'. Die verkocht ze liever op de markt! Mooiere reclame kunnen we ons toch niet wensen? De samenwerking met 'onze man in Ghana Issifu Jubila Sulemana (van CEAL) is geweldig. Iemand met zoveel uitstraling en energie is een fantastische counterpart. Voor de ELPG zou ik graag nieuwe (jongere) enthousiastelingen willen verwelkomen in het bestuur.

En als huidige secretaris zou ik graag wat verder willen moderniseren, met bijvoorbeeld volledig digitale nieuwsbrieven. En het zou mooi zijn als we wat meer energie kunnen steken in fondsenwerving. Maar het is overduidelijk dat, dankzij de huidige donateurs, er concrete resultaten worden geboekt. En dat is fraai. Wie weet zouden we met meer donoren (bedrijven en particulieren) nóg meer kunnen realiseren!

KvK Zutphen 41038779 - Bank NL36 RABO 0311 05 39 63

www.elpg.nl e-mail: kees@elpg.nl, tel 06-18193266.

De ELPG is erkend als ANBI. Uw gift is dus fiscaal aftrekbaar.

Fijne Feestdagen en blijf ons steunen!